

Journées d'Archéologie Expérimentale

"Dny experimentální archeologie" je název sborníku Archeologického parku v Beynacu vedeného Christianem Chevillotem, který má vycházet jednou za dva roky. Cílem autorů je pravidelně publikovat nové poznatky získané v oblasti pravěké experimentální archeologie. Periodikum je dalším konkrétním projevem obecnější snahy vyvíjené Archeologickým parkem v Beynacu umožnit komunikaci mezi archeology a laiky, kteří se věnují experimentu.

První číslo sborníku přináší příspěvky z let 1996-97.

Pauc, P.: Výroba korálků ze schránek Cerastodermu Edule. (7-66)

Vallesi, M.: Pokusy s výrobou bronzových předmětů odléváním ve dvoudílné formě. (69-77)

Vallet, Ch. - Vallet, D. - Vigier, M. - Chevillot, Ch.: Stavba řemeslnické dílny v Beynacském parku. (81-92)

Vallet, Ch.: Výroba bot typu Caligae. (95-103)

Gaillard, M.: Jak pojmut experiment v rámci pravěkého textilu. (105-122)

Chevillot, Ch. - Gaj, G.: Experimentální výroba a výpal neolitické keramiky. Příklad chasséenského sídliště Maddalena, Chiomonte (Itálie). (125-140)

Vallet, Ch.: Experimentální bourání dobytka v parku v Beynac. (143-164)

Fotodokumentace ze Dnů experimentální archeologie. Velikonoce 1996 a 1997. (166-175)

Paulette Pauc je autorkou studie věnované rekonstrukci výroby korálků ze schránek měkkýše Cerastodermu Edule. V úvodu uvádí seznam lokalit v jižní a středozápadní Francii a Katalánsku s detailním popisem nálezů. Dále rozebírá problematiku suroviny, kde se také zabývá hledáním kritérií pro výběr ulit k výrobě korálků. Popisuje jednotlivé fáze výroby tj. přípravu polotovaru odrážením, jeho zbroušení, vrtání otvoru včetně výroby k tomu použitých nástrojů (vrták s pazourkovým hrotem roztáčený na principu luku se setrvačником) a konečnou úpravu broušením povrchu. Vedle vlastní rekonstrukce výroby autorka do studie zahrнула také typologizaci korálků, problém rekonstrukce náhrdelníků a jejich použití, přehled dalších součástí náhrdelníků, otázku konzumace měkkýšů a celkového využití schránek měkkýšů. Každá část studie vychází z pečlivého a odborného rozboru nálezů. Její součástí je bohatá fotodokumentace a bibliografie.

Marco Vallesi popisuje tavbu bronzu ve dvoudílných formách z kamene a hlíny. Tvar výrobků (sekerek) odvozuje od dřevěného modelu. Forma je vyrývána dlátkem z kamene. Hliněné formy jsou vyrobeny z různých směsí. Samotná tavba není prosá moderního vybavení.

V příspěvku "**Stavba řemeslnické dílny v Beynacském parku**" je dokumentován postup rekonstrukce přístřešku z doby římské. Autoři zde popisují přípravu dřeva na stavbu, zasazení nosných kůlů, vytvoření konstrukce stavby, stěn, střechy a pokrytí stěn ma-

zanící. Pozornost je kladena především na použitý materiál, nástroje a stavební techniky.

Příspěvek **Christiana Valleta** přináší popis výroby galské obuvi. Podává přehled typů galských a římských bot včetně zdrojů, odkud se informace pro poznání této oblasti čerpají. Je zde popsán postup výroby vybraných typů bot (mj. řezání kůže, opatrování bot cvočky) a použité nástroje. V závěru autor uvádí poznatky, které vychází ze zkušenosti s používáním vyrobených replik.

V úvodu příspěvku **"Jak pojmut experiment v rámci pravěkého textilu"** Marc Gaillard nastiňuje stav poznání v oblasti pravěkého textilu. V současnosti přibývá technik poznání, ale málokdy je oděv dokonalý - většinou jde pouze o předení a tkaní na stavech z vláken vyráběných průmyslově (včetně barev). V popředí je oblast Německa a Skandinávie (Lejre). Experimenty vyžadují profesionály. Z obecného hlediska pak rozepisuje činnosti prováděné při výrobě vlněných látek (získávání a zpracování vlny, barvení, techniky předení, tkaní, konečné úpravy látky), přičemž pro každou fázi výrobního procesu formuluje otázky, na které má další bádání (experiment) hledat odpovědi. Je třeba užívat dobové nástroje. Většinou šlo o zpracování vlny. V kapitole o tkaní se zabývá různými typy tkalcovských stavů rekonstruovaných na základě archeologických a etnologických poznatků. Zmiňuje se i o problému účelu oděvu ve vztahu k jejich kvalitě. Uzávirá poznámkou o další z možností experimentu, a sice zjištění životnosti oděvu.

Christian Chevillot a Giorgio Gaj v příspěvku **"Experimentální výroba a výpal neolitické keramiky"**

popisují technologii výroby keramiky tj. přípravu hlíny, způsoby utváření nádob, povrchové úpravy, techniky výzdoby a výpal. Co se týče výpalu, autoři se věnují pouze jednomu typu v nezahluobeném ohništi. Jde o výpal prováděný chasséenskou kulturou v oblasti Piemontu, který je prověřený četným opakováním (více než 35 krát) a při kterém nedochází ke ztrátám. Teploty výpalu dosáhly při použití dřeva z dubu a kaštanu 850 - 920 °C. Postup byl založen na postupném vysoušení keramiky a jejím přisouváním ke zdroji tepla až na 900 °C. Součástí příspěvku je názorná fotodokumentace.

Poslední článek sborníku je příspěvek Christiana Valleta **"Experimentální bourání dobytka v parku v Beynac"**. Autor ve své práci vycházel ze stop zanechaných nástroji na zvířecích kostech. Zjišťoval techniky zpracování poraženého dobytka, použití a účinnost pazourkových a železných nástrojů (čepelí, úštěpů, nožů, sekáčků) na různých zvířatech (ovce, koza, divoké prase, kráva). Hledal do jaké míry se shodují techniky zpracování dobytka předpokládané na základě kosterních výzkumů s realitou. Vallet popisuje postup bourání dobytka (stahování, vyvrhování, čtvrcení, porcování a vykostování) a doplňuje ho názornou fotodokumentací.

Sborník je v jednotlivých článcích doplněn početnými kvalitními černobílými fotografiemi a v závěrečné příloze i barevnými fotografiemi, které připomínají atmosféru velikončních setkání v Beynac v uvedených letech.

Hana Dohnálková

Journées d'Archéologie Expérimentale. Bilan des années 1996 - 1997, Parc Archéologique de Beynac (Dordogne - France)